Cana asobnaha numaru 20 hr. Przesyłka opłacona ryczałtem

Nr. 2. Wilnia, Niadziela 13 Studnia 1929 h. Hod V (XIII).

BIEŁARUSKAJA KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA I LITERATURNAJA HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19) Redakcyja adčynienа ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč.	„Bieł. KRYNICA" kaštuje na hod—10 zał., na paŭhoda—5 zał., na 3 miesiacy — 3 zał., na 1 miesiac — 1 zał. HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.	Cana abwiestak: na 1-šaj staroncy 30 hr., 2 i 3 — 25 hr., na 4-aj — 20 hroš. — za radok drobnaha druku ŭ adnej pałoscy.

NOWAHODNIAJE.

Skazaŭ niechta, što „ŭsie wialikija dumki rodziacca a hadzinie biez piaci minut dwanaccataj". Kali heta praŭda, dyk wyjšaŭšaja z kruhoŭ tak zwanych rehijanalistych—B.B-caŭ dumka haspadarčaje dapamohi biełarus'kim ziemlam cieraz hałowy biełaruskich parlamentarnych pradstaŭnikoŭ (pasłoŭ) była nia čym inšym, jak zwyčajnym tolki — darujcie — niedanoskam. I jak takaja—zamoŭkła pierš, čymsia žyć pačała. Nienaturalnamu tworu nienaturalnaja i śmierć.

Nia pieršaja i nie apośnіaja heta krasačka polskich wojčymaŭ dla mienšaściowych — u tym liku i *biełaruskich* — pasynkaŭ. Usioroŭna, pad jakim znakam henyja wojčymy „chryščany": ci to pad starym N. D. (jazykowaja ustawa, utrakwistyčnyja škoły), ci to pad nowym — B.B. (tolki što pakazanyja „migdały" z B.B-aj ciaplarni razam z „biełaruskaj sanacyjaj"). Apośnija padziei ŭ halinie polska-*katalickaj* kaścielnaj palityki na biełaruskich abšarach (biezsłaŭny list Wil. Arcyb.-Mitrapalita Jałbžykoŭskaha) najwyraźniej pakazali, što i pakutničy duch Siemaškaŭ nad nami ŭściaž jašče mroić...

Hetulki duchaŭ spawiwajuć biełaruskuju kałysku na parozie Nowaha Hodu!

Nie damosia!

Kažamo heta nie „na ŭźwiej wiecier", a z hłybokaha pierakanańnia ab niepieramožnaj sile nurtujučaj siańnia ŭ biazdońni šyrokich biełaruskich narodnych masaŭ. Siła heta zadziwiła swaim razhonam i najlepšych dahetul znaŭcaŭ našaje wioski. Stychijny wodruch, jakim spatkany byŭ apošni hetak niesprawiadliwy i kryŭdny zahad Wil. Arcybiskupa Jałbžykoŭskaha, pakazaŭ jasna ŭsiamu świetu nia tolki adzinahałosnaje abureńnie, ale i nia mienšaha dziwa wartuju wytrywałaść, taktoŭnaść narodnych masaŭ, nie dajučychsia sprawakawacca da nierazważnych čynaŭ nawat takimi pastupkami žodzišnaha probašča ks. Dronіča... Hetu wytrywałaść u šyrokich masach cenimo nia raz bolš, čymsia ichniuju nawat świedamaść, bo bačymo ŭ hetym zadatak nikoli nia tracіačajsia narodnaj kultury, jakaja zaŭsiody pieramoža.

Uwachodzimo, znača, u Nowy Hod pracy z nadziejami abapiortymi na ŭłasnym tolki Narodzie. I dalej, jak dahetul, staimo na tym punkcie hledžańnia, što wartaść sapraŭdnuju majuć dla nas tolki tyja zdabyčy, jakija zdabyty byli ŭłasnymi siłami i ŭłasnaj wolaj. Pakul siły našy ŭ paraŭnańni z siłami praciŭnika buduć małymi, datul adzinym sposabam zmahańnia budzie dla nas samapomač.

U ideowym zmahańni, jak i dahetul, pastarajemsia być rečowymi i biezstaronnymi.

Wynosi ačy na pawierch hetyja paru punktaŭ z swajej prahramy, zaścierahajem biazumoŭnuju swaju solidarnaść z našaju prahramaju, jak celaściu.

Našaj pracy ŭ Nowym Hodzie pamažy Boža!

Za 1928 hod

(Hladzi „B Krynicu" Nr. 1)

I Biełaruskaje palityčnaje žyćcio.

Ciapier piarojdziem da apošnich padziejaŭ prošłaha hodu. Jak wiedama, 25-XI-1928 h. byŭ sklikany ŭ Wilni Źjezd pradstaŭnikoŭ B. Ch. D. Na hetym źjezdzie abhawaryważasia prahrama B. Ch. D., taktyka, byli čytany referaty, haworany pramowy — usie ŭ duchu chryścijanskim. Adnak dziejnaść B. Ch. D. čamuści nie spadabałasia Wil. Arcyb. Jałbžykoŭskamu, wiedamamu z swaich nacyjanalistyčnych polskich nastrojaŭ. 10-XII-28 h. Arcybiskup Jałbžykoŭski wydaŭ adozwu, zabaraniajučuju katalikom naležać da B. Ch. D. i čytać „B. Krynicu". Nia budziem tutaka razwodzicca nad hetaj Arcybiskupskaj zabaronaj. Jana tak jašče świeżaja i hetulki ab jej pisałasia, što ŭ hadawym ahladzie hawaryć ab jej mnoha wydajecca lišnim.

Na hetym miescy treba tolki było-b źwiarnuć uwahu na palityčnyja matywy Arcybiskupskaj zabarony. U hetaj zabaronie padajucca bycam relihijnyja matywy, jak relihijny indyferentyzm i balšawizm. Ale razumieć treba jnakš. Sprawa ŭ tym, što Arc. Jałbžykoŭski pryjechaŭ u Wilniu ŭžo z hatowymi polonizacyjnymi planami, katoryja i pačaŭ prawodzić usimi siłami pry pomačy kapituły i rožnych swaich daradcaŭ, nastrojenych, tak jak i Arcybiskup Jałbžykoŭski, wielmi nacyjanalistyčna, dy ŭważajučych katalicki Kaściol za sposab polonizawańnia našaha kraju. Z hetym nie mahła zhadzicca B. Ch. D. i zatym wyklikała wialiki hnieŭ Arcybiskupa i zabaronu. Tym bolej, što na dwuch apošnich źjezdach (1927 i 28 h.), a tak-ža ŭ časie wybaraŭ B. Ch. D. wyjawiła mnoha sił i enerhii i swajej pracaj pieraškadžała ŭ palityčnych planach Arcybiskupa.

Pawadyry i zakładčyki B. Ch. D., pamiž katorymi byli i duchoŭnyja asoby, chacieli prawieści ŭsie patrebnyja dla Biełaruskaha narodu reformy nia tolki nie adkidajučy chryścijanstwa (jak heta robiać inšyja partyi), ale starajučysia ŭwiaści jaho ŭ biełaruskuju narodnuju hušču. Dyk u prahramie B. Ch. D. nia było ničoha supiarečnaha z nawukaj katalickaha kaścioła, z jaho dohmatami i maralnaściu. Naadwarot, B.Ch.D. u swajej prahramie pastawiła chryścijanstwa wielmi wysoka. Adnak nia hledziačy na ŭsio heta spatkała nas kryŭda, jakaja źjaŭlajecca tym bolš balučaj, što wyšła jana ad katalickaha pastyra, jaki pawinien być sprawiadliwym i roŭna adnosicca da ŭsich narodnaściaŭ.

U prakananni ŭsich Biełaruskaŭ hetaja zabarona Arc. Jałbžykoŭskaha maje charaktar čysta palityčny i zatym B. Ch. D. nie pasłuchała jaje i padała apelacyju ŭ Rym.

Haworačy ab biełaruskim palityčnym žyćci, nia možam paminuć i taje časci našaha narodu, jakaja apynułasia pad balšawickaj uładaj. Jakoje-ž pałažeńnie biełaruskaha narodu ŭ Uschodniaj Biełarusi?

Z tych wiestak, jakija da nas dachodziać, widać, što pałažeńnie Biełarusaŭ, asabliwa biełaruskaha sialanstwa, i tam dawoli trudnaje. Treba wiedać, što komunisty pawiarnuli ciapier kurs iznoŭ na tak zw. „biadniaka" i pryduśyli „sieradniaka", a asabliwa „kułaka". Tolki paniaćcie „biedniakoŭ", „sieradniakoŭ" i „kułakoŭ" trochi dziŭnaje i nie takoje jak u nas u Zachodniaj Biełarusi. Za „biedniaka" tamaka uważajuć takoha, katory badaj ničahutki nia maje, za „sieradniaka" — taho, chto maje trochi posnaj bulby, a za „kułaka", katory maje chleba na cełу hod i jašče moža pradać jaki pud. „Sieradniak"—kali pryhaduje sabie trochi bolej žywioły, ci zasieje jakija honi bolš pola—užo ŭ wočach komunistaŭ stanowicca „kułakom". Hetakaha „kułaka" komunisty praśledujuć i nakładajuć na jaho wializarnyja padatki. Dyk sialanie pierastajuć, dziakujučy hetakaj komunistyčnaj palitycy, hadawać žywiołu, abrablać i zasiawać bolej pola, a pracujuć tolki kab siak-tak prakarmicca. Zatym ciapier užo čuwać pa haradoch niedachwat chleba, a ludzi, jakija pryjaždžajuć z Miensku, raskazywajuć, što pry kramach, dzie pradajuć chleb, narod staić u wialikaj čarzie, čakajučy na swaju porcyju...

Komunisty starajucca pamahčy sprawie i karajuć sialan za nieabrabotku pola. Sialanie damahajucca tannych fabryčnych praduktaŭ, jakija tam wielmi darahija (u piać-siem razoŭ daražej za sialanskija). Komunisty nia majuć skul dać, bo nia majuć zahraničnych kredytaŭ, a chleb dyk adbirajuć u sialan siłaju. Sialanie z rospačy časam z-za wuhła stralajuć u najbolej jarych komunistych. Słowam, u Uschodniaj Biełarusi ciapier celaja wajna miž sialanstwam i komunistami.

Adna paciecha, što komunisty dazwalajuć tam raźwiwacca biełaruskaj kultury. Užo istnuje niekalki tysiač pačatkowych biełaruskich škołaŭ, niekalki sotak siarednich i čatyry wyšejšyja. Praŭda, wyšejšyja jašče nia susim źbiełaruščany, bo nadta-ž tam zakaraniŭsia rasiejski duch. Ale my wierym, što pad pawadyrstwam Biełaruskaj Akademii Nawuk, jakaja z kancom letašniaha hodu zasnawałasia ŭ Miensku, sprawa biełarusizacyi i wyšejšych škołaŭ pojdzie ŭpierad.

Haworačy ab žyćci palityčnym biełaruskaha narodu pad Polščaj i Radawaj Biełaruśsiu, nielha paminuć i taje častki Biełaruskaha narodu, jakaja znachodzicca pad Łatwijaj.

Biełarusy ŭ Łatwii žywuć sucelnaj masaj na terytoryi tak zwanaj Lethalii (miesty: Dźwinsk, Režyca, Lucyn), a tak-ža ŭ Ilukśćynie. Biełarusaŭ u Łatwii naličwajecca tysiač 90 (Bieł. Kal., 1928).

Łatwijski Sojm daŭ Biełarusam nia tolki na papiery, ale j na dziele kulturnuju aŭtanomiju. Pry ministerstwie aświety istnuje Biełaruski Addzieł. Jošć u Łatwii biełaruskija pačatkowyja škoły i himnazija ŭ Dźwinsku. Na žal, ani pačatkowyja škoły, ani himnazija ŭ biełaruskim kirunku naležna tam nie raźwiwajucca, bo niama ŭ ich, ahułam biaručy, biełaruskaha narodnaha duchu. Pryčynaj hetaha sumnaha źjawišča źjaŭlajecca niedachwat biełaruskich intelihientnych sił i lišniaje palitykanstwa tamašnich biełaruskich dziejačoŭ.

Da minułaha hodu Biełarusy ŭ Łatwijskim Sojmie nia mieli aniwodnaha swajho pradstaŭnika. I tolki ŭ apošnich wybarach u Sojm 1928 h. pa śpisku socyjal-demakrataŭ (łatyskaja arhanizacyja) prajšoŭ u łatwijski Sojm biełaruski pradstaŭnik hram. Pihuleŭski, kiraŭnik Biełaruskaha Addzieła ŭ łatwijskim Ministerstwie Aświety.

Peŭnie ž, kudy lepš było-b, kab pradstaŭnik ad Biełarusaŭ prajšoŭ u Sojm pa śpisku nie łatyskaje arhanizacyi, a pa ŭłasnym śpisku biełaruskim. Ale hetamu stała na pieraškodzie toje-ž samaje palitykanstwa, pieraškodziŭšaje abjadnać u adzin wybarny kamitet usie istnujučyja ŭ Łatwii biełaruskija palityčnyja arhanizacyi: (niezaležnyja socyjalisty, socyjał-demokraty i kirunak Bieł. Chryśc. Dem.)

Hetkaje abjadnańnie na čas wybaraŭ i kali-b nie dało zaraz pozytyŭnych wynikaŭ wybarnych, było-b zaŭsiody wielmi wymoŭnym świedkam usienarodnaj siły biełaruskaj u jednaści.

Na hetym i končym naš ahlad biełaruskа

241096

ha palityčnaha žyćcia. Hledziačy na hetaje žyćcio možna skazać, što jano idzie šparkimi krokami ŭpierad i chacia Biełarusaŭ sudziać, stawiać pieraškody ŭ raźwićci, a nawat cisnuć, zabaraniajučy raźwiwacca, to-ž siły biełaruskaha narodu nia ŭbywajuć a rastuć. A z narastańniem sił bližycca i lepšaja budučynia.

Z hazet.

Cikawyja wiestki ab polskich zbrajeńniach.

Z Helsingforsu (Finlandyja) Pat. padaje, što niamieckaja ahiencyja Ost-Expres razasłała tutejšaj presie alarmujučyja wiestki, pachodziačyja byccam z palityčnych kruhoŭ českaj Prahi ab prawadžanych byccam wialikich zbrajeńniach rumynska-polskich, škirawanych suproć Sawietaŭ. Pawodle hetych wiestak nadyšoŭšyja apošnim časam u Rumyniju wialikija ładunki wajennych materyjałaŭ z Francyi i Anhlii, wysłany ŭ Tarnopal i Stanisławoŭ. Hien. Hurski byccam na rachunak rumynskaj armii prawodziŭ wialikija zakazy ŭ fabrykach Škoda (Pilzen u ČSR). „Ost-Expres" pawiedamlaje, što polskija palityčnyja kruhi namierany wykarystać proćiŭ Sawietaŭ pieradusim arhanizacyi pietluraŭskija.

U źwiazku z hetym orhan konserwatyŭnaj partyi „Uusi Suomi" zapiarečywaje hetym wiestkam, padkreśliwajučy, što hety zakid wajennych planaŭ z boku Polščy i Rumynii jošč biezpadstaŭny.

Ab haspadarcy.

Našym čytačom.

Siańniašnim numaram našaje hazety pačynajemo treci hod systematyčnaha i biazupynnaha wiadzieńnia addziełu „Ab haspadarcy." Značeńnie hetaha Addziełu dla našaha sialanstwa lišnie dakazywać. Tamu i ŭ nastupajučym hodzie, nie zważajučy na niazwyčajna wialikija košty, nazwany Addzieł nie tolki zachoŭwujem, ale nawat jaho razšyrajem. Robimo bolš! U imknieńni što najbolš prybližycca da našaje biełaruskaje wioski i jejnych patrebaŭ, arhanizujem pry našaj hazecie addzieł biazpłatnych *haspadarčych* paradaŭ, dzie buduć dawacca adkazy na ŭsie cikawiačyja pytańni z haliny ziemlarobstwa, dajšoŭšyja ŭ redakcyju z kruhoŭ *padpiščykaŭ* „Biel. Krynicy," na kolki hetyja pytańni buduć wyrazna i zrazumieła napisany, dy na kolki možna budzie na ich adkazać nia bačačy sprawy na miejscy.

Dalšaje wiadzieńnie jak haspadarčaha Addziełu, tak i Addziełu haspadarčych paradaŭ pryparučana wiedamamu ŭžo našym čytačom fachoŭcu, Inžynieru ahranomii Ad. Klimowiču.

Z hetakim nowahodnim padarunkam dla swaich čytačoŭ — p a d p i š č y k a ŭ pačynaje Nowy Hod „Biełaruskaja Krynica". Majem prawa spadziawacca, što kamieniem u nas za heta nichto nia kinie. Naadwarot, kruh našych sympatykaŭ, pryjacielaŭ i supracoŭnikaŭ jašče bolš pašyrycca i ŭzmacujecca. Wierymo, što kožny zachoča skarystać z tak cennaj akazyi i cikawiačyja jaho pytańni što chutčej wypiša na papieru, dy adašle ŭ našu redakcyju. Da pytańnia treba dadać wyrazna napisany adras (imia, proźwišča, wioska, počta i pawiet) pytajučahasia.

Red. „Biel. Krynicy".

Chutkaje i lohkaje adhadywańnie dnia i miesiaca radoŭ u chatniaje žywioły.

Hety šyroka wiadomy i praktykawany sposab adhadywańnia dnia i miesiaca radoŭ u chatniaje žywioły bazujecca (asnoŭwajecca) na daŭno ŭžo śćwierdžanym fakcie, što para „našeńnia" (cielnaści, žarobnaści i h. d.) u paasobnaj chatniaj žywioły pradstaŭlajecca bolš-mienš hetak:

kabyła nosić (bolš-mienš) 340 dzion
karowa „ „ „ 285 „
świnia „ „ „ 120 „
awiečka „ „ „ 154 „

Wychodziačy z hetych dataŭ nawuka z časam, dziela prykładu, sastawiła nastupnuju tablicu:

	Ciažarnaść narmalna trywaje dzion	Dzień prypuščeńnia	Dziela adhadańnia dnia radoŭ treba:	Dzień radoŭ
1. Kabyła.	340	$\frac{7}{V}$	dadać 5 / adličyć I	$\frac{12}{IV}$
2. Karowa.	285	$\frac{11}{IV}$	dadać 10 / adličyć III	$\frac{21}{I}$
3. Świnia..	120	$\frac{5}{IV}$	— / dadać IV	$\frac{5}{VIII}$
4. Awiečka	154	$\frac{2}{V}$	— / dadać V	$\frac{2}{X}$

Jak hetaju tablicaj karystacca? Najlepš heta pakažacca, kali abhaworym paru prykładaŭ, wystaŭlenych i wyrašanych u tablicy. Wiedajmo-ž nasampierš, što ličby arabskija (1, 2, 3, 4 i h. d.) aznačajuć dni miesiaca, a ličby rymskija (I, II, III, IV i h. d.) aznačajuć samyja miesiacy.

I tak:

1) *U kabyły*, kab adhadać dzień radoŭ, treba: da dnia prypuščeńnia (7) dadać 5 i ad miesiaca prypuščeńnia (V) adličyć I. Atrymajem

$$\frac{7+5}{V-I}=\frac{12}{IV}$$

h. zn. kabyła prypuščanaja dnia 7 traŭnia adnaho hodu, narmalna musiła-b ažarabicca 12-ha kraswika nastupnaha hodu Zrazumiełaja reč, što kali-b dzień prypuščeńnia pasunuŭsia ŭ toj ci inšy bok, dyk zhodna z hetym pasunuŭsia-b i dzień radoŭ.

2) *U karowy*, pawodle tablicy, dzień radoŭ (cialeńnia) wyrachujem hetak:

$$\frac{11+10}{IV-III}=\frac{21}{I}$$

h. zn. karowa prypuščanaja 11/IV (11 krasawika) adnaho hodu narmalna by musiła acialicca 21/I (21-ha studnia) nastupnaha hodu — i h. d.

Inž. Ad. Klimovič.

Piśmo ŭ Redakcyju.

Pawažany Hramadzianin Redaktar!

Nie admoŭcie źmiaścić u Wašaj hazecie nastupnaje:

Dawiedaŭšysia ab biazsłaŭnym zahadzie Wilenskaha Arcybiskupa Jałbžykoŭskaha i staraŭsia pačuć, jak budzie heny zahad adčytany z ambony. Urešcie na druhi dzień Kalad, pašla nawuki pasypalisia z ambony słowy Arcybiskupskaj zabarony z naležnaj prykraskaj: „Kali chočacie być dobrymi chryścijanami i katalikami, dyk nia wypisywajcie „Biel. Krynicy" i pierastańcie naležać da BChD., bo stul wieje relihijnym indyferentyzmam i balšawizmam." Adnak ja, jak wierny syn Katalickaha Kaścioła i adnačasna siabra BChD., pačuŭšy ŭ kaściele-ž hetki zakid na našu partyju, nie adstupaju ad BChD., i nie pierastaju čytać „Biel. Krynicu". Mušu pry hetym skazać, što ja nie pačuwajusia być balšawikom i dobra wiedaju, što ani partyja BChD., ani hazeta „B. Krynica" nie balšawickija, a našy rodnyja biełaruskija.

Mušu taksama zaznačyć, što za čytańnie „B. Krynicy" i naležańnie da BChD. nie pačuwajusia winoŭnikam ani pierad Boham i ŭłasnym sumleńniem, ani pierad ludźmi. I heta z taje prostaje pryčyny, što zahad Arcybiskupa ŭważaju za krok čysta palityčny.

Siabra B.Ch.D. — *Balesłaŭ Kurcewič.*
Cynki I., 7.I.1929 h.

Kožny śviedamy Biełarus, biaz rožnicy relihijnaj, prynaležnaści wypisywaje, čytaje, pašyraje dy zaachwočwaje inšych da wypisywańnia i čytańnia swajej sialanskaj hazety „Biełaruskaj Krynicy," a tak-ža akuratna prysyłaje za jaje hrošy!

J. Paźniak.

Samaŭrad wiaskowych hmin.

(Pawodle „ustawy hminnaj" Hieneralnaha Kamisara uschodnich ziamiel z dnia 26 wieraśnia 1919 h.)

(Hladzi „Biel. Krynicu" Nr 1).

Kompetencyja hminnaj rady.

Da kompetencyi hminnaj rady naležać i jaje pastanowam padlahajuć nastupnyja sprawy:

1. Ustanaŭliwańnie padstawaŭ hminnaha ŭradu i sposabu karystańnia hminnaj majemaściaj, a takža rožnych ustanowaŭ, naležačych da jaje, abo znachodziačychsia ŭ jaje zawiedywańni;
2. Nabywańnie i zbywańnie niaruchomaj majemaści, rabić pažyčki, dajučy ŭ zastawu hminnuju majemaść, pryjmać darawizny i zapisy, rabić hrašowyja pažyčki i ŭkładywać u banki abo inšyja kasy wolnyja hminnyja kapitały;
3. Uchwaliwańnie biudžetu i raschodaŭ, biudžetam nie praduhledžanych, a tak-ža rabić usialakija źmieny ŭ biudžecie;
4. Uchwaliwańnie hminnych padatkaŭ;
5. Zamiena naturalnaj pawinnaści (šarwarku) na pawinnaść apłaty hrašmi i naadwarot;
6. Ustanaŭliwańnie padstawy kasawańnia hminnych padatkaŭ, jakich niemahčyma zyskać;
7. Ustanaŭliwańnie służbowych pasadaŭ i ich kasawańnie, z wyniatkam pasadaŭ praduhledžanych ustawaj;
8. Uchwaliwańnie etataŭ hminnych pracaŭnikoŭ;
9. Ustanaŭliwańnie taksy za karystańnie z publičnych środkaŭ kamunikacyi na terytoryi hminy;
10. Dawirać wiaści sudowyja sprawy ad imia hminy, zaćwiardžać dahawory, kasawać sprečki, datyčačyja hminnaj majemaści abo hrašowaj sumy, pierawyšajučaj normu, jakuju akreślić hminnaja rada;
11. Nadawańnie hanarowaha hramadzianstwa;
12. Dawańnie apinii adnosna źmieny hranicy hminy;
13. Kantrol nad dziejnaściaj hminnaha ŭradu i spraŭdžańnie jaho rachunkaŭ.

Hminnaja Rada moža arhanizawać kamisii i wydawać dla ich statuty, abyjmajučyja kruh dziejnaści hminy. Takija kamisii moža arhanizawać z pasiarod siabie i inšych asob, nie naležačych u skład hminnaj Rady (art. 23 i 24).

Kamisii mohuć być zarhanizawany z 3 — 5 i bolš asob nastupnyja:

1. Rewizyjnaja;
2. Zaškolnaj aświety;
3. Ziemlarobska-pramysłowa-handlowa-ramieślena-kooperatyŭnaja;
4. Sanitarnaja;
5. Dabradziejnaja;
6. Darožnaja i inš.

Dla hetakich kamisijaŭ treba apracawać i wydać statut, pawodle jakoha kožnaja takaja kamisija prawodziłab swaju dziejnaść.

Rewizyjnaja kamisija prawodzić kantrol samaŭradawych rachunkaŭ i ŭsiej samaŭradawaj pracy hminnaha samaŭradawaha wykanaŭčaha orhanu.

Ab pasiedžańniach hminnaj Rady i jaje pastanowach.

Pasiedžańnie hminnaj Rady sklikaje wojt najmienš adzin raz u 3 miesiacy, padajučy paradak dnia, — jakija sprawy buduć abhawarywacca. Wojt musić sklikać Radu, kali wymahaje hetaha hminny ŭrad, abo adna čaćwiortaja čaść siabroŭ Rady. (art. 26)

Dla pasiedžańnia i pastanowy ŭ sprawie pažyčki, abo pradažy hminnaj majemaści treba prysutnaści ²/₃ siabroŭ Rady. Dla pastanowy ŭwa ŭsich inšych sprawach treba prysutnaści zwyčajnaj bolšaści siabroŭ Rady (art. 32).

Na pasiedžańniach hminnaj Rady prezesam zaŭsiody bywaje wojt, abo jaho zastupnik (art. 25)

Pasiedžańni hminnaj Rady pa zakonu — jaŭnyja, ale na prapazycyju prezesa, abo čaćwiortaj častki liku prysutnych siabroŭ, Rada moža bolšaściu dźwiuch trecin hałasoŭ prysutnych uchwalić pasiedžańnie tajnaje.

Razhledžańnie biudžetu i hminnych rachunkaŭ musić być jaŭnaje (art. 27).

Hałasawańnie adbywajecca adkryta. U sprawach asabistych, na žadańnie čaćwiortaj častki prysutnych siabroŭ Rady, hałasawańnie musić być tajnaje. Na žadańnie takoha samaha liku prysutnych siabroŭ Rady hałasawańnie moža być i imiannoje. Hałasawańnie pry wybarach zaŭsiody tolki tajnaje (art. 34).

Dla pastanowy treba zwyčajnaj bolšaści hałasoŭ prysutnych siabraŭ Rady, a dla pastanowy ŭ sprawach pažyčki, abo pradažy hminnaj majemaści, pry składzie Rady wymahanym art. 32, treba bolšaści dźwiuch trecin hałasoŭ. U wypadku roŭnaści hałasoŭ *proćiŭ* i *za*, pieraważaje taja starana, za jakuju daść swoj hołas prezes Rady (art. 33).

Pastanowy hminnaj Rady, datyčačyja sprawaŭ aznačanych u punktach 2, 3, 4, 5, 6 i 9 u addziele „Kompetencyja Rady hminnaj" wymahajuć zaćwierdžańnia nadzorčaj uładaj (Pawiatowy Samaŭradawy addzieł, staršyniaj jakoha jošč pawiatowy starasta) (art. 37). Pastanowy Rady hminnaj wykonywajucca tolki tady, kali nadzorčaja

Z biełaruskaha žyćcia.

Z BIEŁARUSI PAD POLŠČAJ.

Pasiedžańnie Prezydyjumu Biełaruskaha Nacyjanalnaha Kamitetu. U niadzielu 6-ha studnia adbyłosia pasiedžańnie prezydyumu Nac. K-tu, na jakim pastanoŭlena sklikać Ahulny Schod K-tu na dzień 13-ha h. m. a hadz. 12 dnia. Na hetym pasiedžańni Prezydyumu K-tu pastanoŭleny dla Ahulnaha Schodu hety paradak dnia:

1) Dakład ab ahulnaj palityčnaj sytuacyi ŭ suwiazi z pajezdkaj u Ženewu na Kanhres Nacyjanalnych Mienšaściŭa pradstaŭnika ad Biełarusaŭ. Dakład zrobić pasoł Jaremič.

2) sprawa biełaruskich himnazijaŭ.

3) Sprawa zahadu Wil. Katal. Arcybiskupa z dnia 10.XII.1928 h. adnosna B.Ch.D. i „B. Krynicy".

4) Biahučyja sprawy.

Pasiedžańnie Centralnaha Uradu Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury. U niadzielu 6 studnia adbyłosia pasiedžańnie Centralnaha Uradu Bieł. Instytutu Hasp. i Kultury, na jakim pastanoŭlena sklikać schod Rady Instytutu na dzień 3 lutaha siol. h. Dziela hetaha pastanoŭlena źwiarnucca da Addziełaŭ Instytutu z prapanowaj, kab da hetaha času dakanali pierawybaraŭ swaich uradaŭ. Pastanoŭlena taksama zapatrebawać ad Addziełaŭ i Hurtkoŭ Bieł. Instytutu Haspadarki Kultury, kab da hetaha, času, h. zn. da 3 lutaha siol. h., dali Centralnamu Uradu Instytutu sprawazdaču z swajej dziejnaści za minuły 1928 h.

Sudowaja sprawa ks. A. Stankiewiča skasawana. U pieršych dniach studnia siol. h. sudowaja sprawa ks. A. Stankiewiča pawodle amnestyi skasawana. Prokuratura abwinawačywała ks. A. Stankiewiča pawodle 129 artyk. K. K., za adbyŭšujusia pasolskuju sprawazdaču ŭ 1924 h. u m. Daŭhinawie Wialejskaha paw., hdzie Ks. Stankiewič, budučy jšče pasłom u polski Sojm, dawaŭ swaim wybarščykam sprawazdaču ab swajej pasolskaj čynnaści.

Nowyja knižki. Wyjšli z druku nowyja knižki wydańnia „Chryścijanskaj Dumki": „Z historyi Chryścijanskaj Apolohietyki"—cana 1 zł., „Jak Kaziuk sabraŭsia da spowiedzi", cana 50 hr. i „Малюнкі" M. Mašara, zborničak wieršaŭ wydańnia L. Wojcika. Wypisać i kupić knižki možna ŭwa ŭsich kniharniach i ŭ wydawiectwa „Chryścijanskaj Dumki". Haloŭny skład „Pahonia", Zawalnaja 7.

Spektakl-wiečaryna na wioscy. Na kalady ŭ wioscy Horadzišča, Baranawickaha pawietu adbyłosia pradstaŭleńnie, ładžanaje hurtkom B. I. H. i K. Stawili „Boty" i „Mikitaŭ łapać". Nia hledziačy na toje, što artysty—amatary hulali pieršy raz na scenie, pjesy prajšli duža ŭdačna.

Biełaruskaja lekcyja ab haspadarcy adbyłasia ŭ aŭtorak 8-ha studnia (Druhi Dzień prawasł. Kaladaŭ) ŭ wioscy Šutawičach, Smarhonskaj hminy. Prysutnych ludziej na lekcyi było tak mnoha, kolki ich mahło źmiaścicca ŭ wialikaj sialanskaj chacie. Zadawanyja lektaru paśla lekcyi pytańni świedčać dobra ab tym, jak šmat ahranamičnaje pomačy patrabuje siańnia naša wioska. Lekcyju čytaŭ Inž. Klimowič z Wilni.

Jašče nowyja biełaruskija siły. Na Nowy Hod wiarnulisia z Prahi Českaj na Baćkaŭščynu dwa Biełarusy: inž. handlowiec Aŭhień *Dylis* i lasny inž. Mikoła *Haroška*. Nowym kulturnym pracaŭnikom na biełaruskaj niwie žadajem jak najbolš paśpiechu i wytrywałaści.

Sud nad „Hramadoj". Na apošnim haspadarčym pasiedžańni Apelacyjnaha Sudu pastanoŭlena pryśpiašyć razhlad u Apelacyjnym Sudzie sudowaj sprawy „Hramady". Termin rasprawy wyznačany na 28 lutaha siol h. Sud adbudziecca ŭ Wilni.

Nabaženstwa dla Biełarusaŭ. Paśla kaladnaha pierarywu pačynajecca ŭznoŭ adbywacca nabaženstwa dla Biełarusaŭ katalikoŭ kožnuju niadzielu i świata a 10-aj hadzinie rana ŭ kaściele św. Mikałaja ŭ Wilni. Pieršaje nabaženstwa adbudziecca 13 h. m.

T-wa „Pčała" pryjmaje wosk dziela pierarobki na wuzu. Za pierarobku 1-ha kilahrama čystaha wosku biarecca $^1/_4$ kil. wosku. Pierasyłka wosku i hatowaj wuzy na košt zakazčyka.

Z 1-ho kilahramu čystaha wosku atrymoŭwajecca kala 16 ci arkušaŭ wuzy dla ramki Dadan-Blatta.

T-wa „Pščała" kuplaje čysty pčaliny wosk ŭ kožnym liku.

Adras „Pščały", Wilnia, Wilenskaja wul. 8.

Z RADAWAJ BIEŁARUSI.

Dziesiatyja ŭhodki abwieščańnia Biełaruskaj Sacyjalistyčnaj Radawaj Respubliki. Dnia 1 studnia siol. h. pa ŭsiej Radawaj Biełarusi abchodzili dziesiatyja ŭhodki abwieščańnia B.S.R.R. Usie sawieckija časopisi ŭ hety dzień źmiaścili adpawiednyja staćci z historyi paŭstańnia i raźwićcia Biełaruskaj Radawaj Respubliki. Urad B.S.R.R. atrymaŭ šmat prywitańniaŭ ad pradstaŭnikoŭ čužych dziaržawaŭ, a takža ad partyi komunistyčnaj u krai i zahranicaj.

Uračystaje adkryćcie Biełaruskaj Akademii Nawukaŭ. Adnačasna z światkawańniem 10-ch uhodkaŭ abwieščańnia Biełaruskaj Radawaj Respubliki adbyłosia ŭračystaje adkryćcie Biełaruskaj Akademii Nawuk a taksama niekalkich pramysłowych placowak. Prezydyjum uračystaści światkawańnia adkryćcia Akademii Nawuk atrymaŭ mnostwa prywitalnych telehramaŭ i piśmaŭ nia tolki z S.S.R.R. ale i z-zahranicy.

Nowaja wialikaja elektryčnaja stancyja. 500 tysiač ha. asušanych bałot. Budynina Akademii Nawuk. U źwiazku z światkawańniem jubileju 10 uhodkaŭ B.S.R.R. C.K.W. Biełarusi, na swaim pasiedžańni ŭ pieršych dniach hetaha miesiaca, pastanawiŭ pabudawać nowuju elektryčnuju stancyju na tarfowiščach Biełarusi. Pastanawiŭ taksama ŭ praciahu 5 hadoŭ asušyć 500 tys. ha. bałot i aprača hetaha, jak pamiatnik 10-ch uhodkaŭ B.S.R.R., — pabudawać u Miensku pryhožuju budyninu dla Bieł. Akademii Nawuk.

Z Niezaležnaj Litwy.

Uhodki „Rytas" 15 śniežnia min. hodu minuła 5 hadoŭ jak pačaŭ wychodzić orhan Litoŭskaj Chryścijanskaj Demokracyi „Rytas". U dzień uhodkaŭ numar „Rytasa" wyjšaŭ ilustrawany i ŭ bolšym farmacie.

Tydzień litoŭskaha druku. Adzin z tydniaŭ miesiaca śniežnia minułaha hodu byŭ paświačany litoŭskamu druku. U hety tydzień litoŭskija knižki j časopisi byli pašyrany pa ŭsich kutkoch niezaležnaj Litwy.

Nowaja praca paeta Majronisa. Litoŭskija hazety pišuć, što ŭ chutkim časie wyjdzie z druku dalejšy ciah trylohii ab Witaŭtu, častka III i IV.

Spatkańnie Nowaha Hodu u Koŭni. Tyja hramadzianie jakija nia mieli mahčymaści spatykać Nowy Hod u publičnych salach, abo prywatnych damoch, uračysty wiečar pierad Nowym Hodam prawiali pry wajskowym muzei, dzie ŭłady zarhanizawali spatkańnie Nowaha Hodu.

Zaćwierdžańnie biudžetu na 1929 h. Rada ministraŭ zaćwierdziła biudžet na 1929 h. u sumie 270 miljonaŭ litaŭ. U hetym nowym biudžecie fihuruje 50 miljonaŭ lit. na nadzwyčajnyja wydatki. Sioletni biudžet u paraŭnańni z letašnim krychu bolšy.

Pryhataŭlajuć nowuju presawuju (hazetnuju) ustawu. Litoŭski ŭrad ciapier apracoŭwuje nowuju presawuju ŭstawu. jakaja chutka budzie razhladacca Radaj ministraŭ. Sučasnaja presawaja ŭstawa, jak padajuć hazety, užo pierastała być ważnaj, bo wydana jana jašče u 1919 h. i wymahaje hruntoŭnaj rewizii.

U źmieščanym nami u „B. Krynicy" Nr. 59 artykule „Jak arhanizawać fantowuju loteryju?" z niedahladu karektarskaha stałasia pamyłka. Tam skazana, što pa dazwoł na fantowuju loteryju padajecca da „Państwowego Urzędu Kontroli Akcyzowej", a treba da *„Urzędu skarbowego Akcyzy i Monopolów Państwowych"*.

ŭłada Pawiatowy Samaŭradawy Addzieł) u praciahu 2-ch tydniaŭ im nie zapiarečyć, abo susim ich nie skasuje (art. 38).

Hminny ŭrad i jaho kompetencyja.

Hminny ŭrad składajecca z wojta, jaho zastupnika i łaŭnika, a kali b hminnaja Rada nia wybrała łaŭnika, urad hminy składajecca tolki z wojta i jaho zastupnika (art. 39 i 45).

Učaście łaŭnika ŭ hminnym uradzie źjaŭlajecca wielmi karysnym z boku hminnaj Rady, bo łaŭnika wybiraje Rada (art. 44), a wojt i jaho zastupnik časta bywajuć naznačanymi pamima woli Rady.

Hminny ŭrad u sprawach samaŭradawych źjaŭlajecca orhanam wykanaŭčym:

1. Akreślaje sposab wykanańnia pastanowaŭ hminnaj Rady;
2. Kiruje hminnaj majemaściaj;
3. Raskładaje padatki i pawinnaści pawodle pastanowaŭ hminnaj Rady;
4. Naznačaje hminnych pracaŭnikoŭ;
5. Sklikaje pasiedžańni hminnaj Rady;
6. Daje sprawazdaču hminnaj Radzie z swajej dziejnaści paduładnych sabie orhanaŭ;
7. Unosić prapazycyi hminnaj Radzie ŭ kruhu dziejnaści hminnaha haspadarawańnia.

Na čale hminnaha ŭradu staić wojt.

Ab pasiedžańniach hminnaha ŭradu.

Dla pasiedžańnia hminnaha ŭradu nieabchodnym jość prysutnaść usich jaho siabroŭ (art. 61)

Na pasiedžańniach hminnaha ŭradu prezesam zaŭsiody, tak jak hminnaj Rady, jość wojt, abo jaho zastupnik (art 60).

Pastanowy hminnaha ŭradu rašajucca bolšaściaj hałasoŭ, u wypadku roŭnaści, prociŭ i za, pierawyšaje hołas prezesa (art. 62).

Usie pastanowy hminnaha ŭradu padajucca da wiedama hminnaj Rady na najbliżejšym jaje pasiedžańni.

Hminnaja Rada, razhledziŭšy pastanowu hminnaha ŭradu, moža jaje źmianić.

Ab wiaskowych abwodach i abwodawych sołtysach.

Hmina dzielicca na niekalki administracyjnych abwodaŭ. Padzieł na abwody dakonywajecca terytoryjalna. U skład abwodu ŭwachodziać wioski, faliwarki, zaścienki, dwary, wakolicy i asady.

Siabrami abwodu źjaŭlajucca ŭsie tyja, katoryja jość siabrami hminy i pražywajuć na terytoryi abwodu.

Sołtysa abwadowaha i jaho zastupnika wybiraje abwadowaje sabrańnie sposabam miajscowaha zwyčaju, heta znača tak, jaki sposab jość u danaj miajscowaści hałasawańnia na sabrańniach. Sołtys i jaho zastupnik wybirajucca na adzin hod času (art. 73 i 74).

Wybary sołtysa i jaho zastupnika wymahajucca zakonam zaćwierdžańnia administracyjnaj uładaj; kali wybranych—sołtysa i jaho zastupnika — administracyjnaja ŭłada nie zaćwierdzić, to wyznačajucca nowyja wybary, a kali abwadowaja sabrańnie jznoŭ wybiare takich kandydataŭ na sołtysa i jaho zastupnika, katorych administracyjnaja ŭłada nie zaćwierdzić, to tady pawiatowy starasta naznačaje sołtysa abo jaho zastupnika i jany ŭradujuć praz cełу hod času (art. 75 i 76).

Ab abwadowych sabrańniach i ich kruzie dziejnaści (kompetencyi).

Abwadowyja sabrańni pawodle zakonu mohuć źbiracca ŭ mieru patreby. Abwadowaje sabrańnie sklikaje sołtys pa zahadu hminnaha wojta, abo na žadańnie dziesiataj častki praŭnych siabroŭ abwodu. Prawa ŭčaścia ŭ abwadowym sabrańni majuć usie praŭnyja siabry abwodu. Na abwodnych sabrańniach prezesam źjaŭlajecca sołtys. Dla prawamocnych pastanowaŭ abwadowaha sabrańnia wymahajecca čećwierć prysutnaści praŭnych siabraŭ abwodu. Usie pastanowy na abwadowym sabrańni rašajucca zwyčajnaj bolšaściaj hałasoŭ. U wypadku roŭnaści hałasoŭ za i prociŭ, prapazycyja ŭpadaje (art. 82, 84, 85, 86 i 88). Da kruhu dziejnaści (kompetencyi) abwadowaha sabrańnia naležać sprawy:

1. Wybary sołtysa i jaho zastupnika;

2. Abhawarywańnie specyjalnych patrebaŭ abwodu, naležačych da kruhu dziejnaści hminy, dziela pradstaŭleńnia hetych patrebaŭ na razhlad hminnaj Rady, abo hminnaha ŭradu (art. 89).

Sołtysy źjaŭlajucca wykanaŭcami zahadu hminnaha wojta.

— — —

Hminny samaŭrad jość wialikim dziejnikam dziela padniaćcia aświety i naahuł kultury na wioscy. Dziela hetaha, dajučy ŭ ruki čytača hety karocieńki praŭny ahlad samaŭradu wiaskowaj hminy, maju na mecie aznajomić wiaskowych pracaŭnikoŭ z kruham dziejnaści sučasnaha hminnaha samaŭradu ŭ našym kraju.

Kaniec.

„Nie pakidajcie mowy našaj biełaruskaj, kab nie ŭmiorli"...

Maciej Buračok.

z Polščy.

Pasiedžańni Sojmu i Senatu paśla kaladnych światau majuć raspačacca: Sojmu 15 hetaha miesiaca, a Senatu 12-ha.

Uručanaja ūradam S.S.R.R. polskamu ūradu nota, u jakoj urad S.S.R.R. prapanuje Polščy padpisać pratakoł ab nieadkładnym uwiadzieńni ū žycio prociŭwajennaha dahawora Kelloga, narabiła ū polskich hazetach nia mała šumu.

Urad polski 10 h. m. daŭ uradu S.S.R.R. adkaz, u jakim, ahułam biaručy, zhadžajecca na ūwiadzieńnie ū žyćcio prociŭwajennaha dahaworu Kelloga z peŭnymi zaściarohami.

Polski ministr zahraničnych spraŭ Zaleski, jak padajuć hazety, u hutarcy z pradstaŭnikom amerykanskaha ahienstwa miž inšym zajawiŭ, što Polšča padtrymliwaje z S.S.R.R. dobrasusiedzkija adnosiny, dy imkniecca da raźwićcia z im (S.S.RR) handlowych znosinaŭ.

Apračа hetaha ministr Zaleski u swajej hutarcy padčyrknuŭ, što wilenskaje pytańnie nia istnuje, bo Polšča ūważaje hetaje pytańnie za akančalna wyrašanaje. Hetak sama Polšča ūważaje absalutna nienarušymaj i polska-niamieckuju hranicu.

Ministr Zaleski zakranuŭ takža i pytańnie ab nacyjanalnych mienšaściach u Polščy. Miž inšym ministr zajawiŭ, što „lojalnyja mienšaści karystajucca poŭnaj paddzieržkaj polskaha ūradu" Prykładam, lojalnaja mienšaść żydoŭskaja znachodzicca pad apiekaj uradu i ciapier świet nia čuje ab jakich kolwiečy żydoŭskich żałabach na Polšču.

U sučasny mament naładżywajucca adnosiny, kazaŭ ministr, z Biełarusami (bieł. sanacyja —pryp. red.) i ūkraincami. Hetyja mienšaści, kazaŭ ministr, pierachodziać na šlach lojalnaha supracoŭnictwa z polskim hramadzianstwam!..

Z zahranicy.

U **Juhasławii**, jak my nia raz pawiedamlali, nia ładzili miž saboj Serby, Charwaty i Słowency. U minułym hodzie zdarylisia tam krywawyja padziei i ū Sojmie miž pasłami. Nijakaje amal dziaržaŭnaje świata nie abychodziłasia spakojna biez zabureńniaŭ, a nawat i pralićcia krywi. Z hetaha ŭžo možna sudzić, što tam silniejšaja nacyja pryciskaje słabiejšyja. Silniejšymi tam źjaŭlajucca Serby, u rukach katorych amal nia ŭsia dziaržaŭnaja ŭłada. Charwaty i Słowency damahalisia swaich prawoŭ u Sojmie i dzie tolki mahli. U wyniku hetych damahańniaŭ i spraciwu z boku Serbaŭ — dachodziła da zabureńniaŭ. U apošnija časy dajšło da taho, što treba było tam pierastroić dziaržaŭny ład.

Premjer ministraŭ Ks. d-r Korošec byŭ apracawaŭšy nowy plan źmieny juhasłaŭskaj konstytucyi, pawodle jakoj Juhasławija była-b padzielena na try aŭtanamičnyja terytoryi: Serbija, Charwacyja i Słowenija. Ale hetych planaŭ u žyćcio prawiaści nie ŭdałosia, bo Juhasłaŭski karol Alaksandar, zamiest prapanawanych reformaŭ, dnia 6 studnia h. h. abjawiŭ swajo karaleŭstwa *absalutnaj* manarchijaj. H. zn., što ad nazwanaha dnia ŭsia ŭłada zakanadaŭčaja, wykanaŭčaja i sudowaja pierajšła ŭ ruki karala. Usie ŭradniki ciapier adpawiadajuć za swaje ŭčynki nia pierad narodam, a pierad karalom. – Ci hetki pastupak Juhasłaŭskaha karala zawiadzie ŭ krai paradak, – pakaža budučynia.

U S.S.R.R. balšawiki ŭ sposabach zmahańnia z swaimi palityčnymi praciŭnikami akazalisia sprytniejšymi ad rasiejskich caroŭ. Carskija ŭłady swaich palityčnych praciŭnikaŭ wysyłali na ssyłku ŭ Sibir, a balšawiki ssyłajuć na Saławieckija wostrawy. Na Saławieckija wostrawy balšawiki wysyłajuć swaich palityčnych praciŭnikaŭ z usich kutkoŭ S.S.R.R. Jość tam i Biełarusy. Hazety pawiedamlajuć, što ŭ pieršych dniach hetaha miesiaca z Saławieckich wostrawoŭ uciakło 1000 asob sasłanych tudy pasialencaŭ, miž inšymi i wiedamy biełaruski dramaturh Fr. Alachnowič. Hetyja biehlacy z Sałoŭkaŭ, jak padajuć hazety, pływuć na łodkach praz Ledawity akijan u napramku Šwecyi i Finlandyi. Balšawickija ŭłady (G.P.U.) wysłali ŭ dahonku za biehlacami swaich žaŭnieraŭ i pawialičyli zbrojnuju wartu nad sasłanymi na Saławieckich wostrawach.

U **Afhanistanie** rewolucyja nie ŭstrymliwajecca. Hazety padajuć, što paŭstancy pačynajuć pieramahać uradawaje wojska. Paŭstancy zabrali adnu kabulskuju krepaść i abstreliwali stalicu z harmataŭ zabranych u pieramozie nad uradawym wojskam.

U **Japonii** ŭ pačatku hetaha miesiaca wybuchła paŭstańnie sialan. U časie sutyčki z palicyjaj zhinuła 40 asob. Na pomač palicyi wysłana wojska. Pryčynaj paŭstańnia było toje, što ŭłady prystupili da nawadniańnia pola i hetym mielisia abniać wialikija prastory, naležačyja da sialan.

DA NAS PIŠUĆ.

NIACHAJ ŽYWIE B. Ch. D.!

Baranawičy. Hetymi dniami zyšłosia da mianie niekalki asob miascowaj biełaruskaj intelihiencyi — wot tak sabie, adwiedać mianie. Hutaryli pamiž inšym i ab palitycy, i ab patrebie biełaruskaj kulturna-praświetnaj pracy ŭ Baranawičach. Usie maje hości wyrazili achwotu załažyć u Baranawičach hurtok Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury. U časie hetaj hutarki ja źwiarnuŭ uwahu na toje, što ŭ Baranawičach jość T-wa Biełaruskaj Škoły, dyk na što-ž tut Instytut? Hości maje zajawili, što ŭ T-wie Škoły panuje poŭny razład i što T-wa byccam abjadnałasia ŭ Baranawičach z „Praświetaj". Dalej, u našaj hutarcy, dajšło da krytyki biełaruskich palityčnych kirunkaŭ. U swaich razważańniach my dajšli da pierakanańnia, što najmacniejšaj arhanizacyjaj palityčnaj jość ciapier Biełaruskaja Chryścijanskaja Demokracyja, što jana jość adzinaj, idučaj prawilnym šlacham, baroniačy intaresy jak sialanskija tak i rabotnickija. B. Ch. D. ad swajho pačatku, nia schodziačy z taho stanowišča, jakoje zaniało, nia chistajecca i nie zahladajučy ani na zachad ani na ŭschod, jak heta zdarajecca z druhimi biełaruskimi arhanizacyjami, adkryta idzie z ściaham swaim niezaležnickim u biełaruskija masy. U orhanie B. Ch. D. „B. Krynicy" nikoli nia mieła miesca nijakaja brudnaja, majučaja niejkuju ŭkrytuju dumku, sprawa. Mušu tut skazać, što ani ja, ani maje hości da B. Ch. D. nie naležali i nie nalezać, i hetaj prawilnaści šlachu B.Ch.D. chiba nichto, chto moža hladzieć objektyŭna, nie zapiarečyć. U kancy maje hości pastanawili źwiarnucca da redakcyi „B. Krynicy" z prośbaj, kab jana wysłała na moj adras u Baranawičy prahramu B. Ch. D. i statut Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury z metaj pačać tut pracu kulturna-aświetnuju i hramadzka-palityčnuju.

P—w.

Ad Redakcyi: Druki, jakija Wy prosicie wysyłajem.

UDAR BIAZ SKUTKU.

Turgieli, Wil.-Trockaha paw. Hułkim recham praniasłasia wiestka ab zabaronie Wilenskim Arcybiskupam naležać katalikom Wilenskaj dyecezii da Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi i čytać „B. Krynicu".

Na terytoryi našaj hminy jość try parachwijalnyja kaścioły, jakija ŭ letašnim hodzie adwiedaŭ Wilenski Arcybiskup. Praŭdu kažučy, Arcybiskup wialikaj dla siabie sympatyi tady ŭ našych ludcoŭ nia zmoh zdabyć, bo našy ludcy ŭžo wiedali, što Arcybiskup Jałbžykoŭski nia lubić Biełarusaŭ, a našy ludcy ŭsie — Biełarusy, za wyniatkam niekalki šlachtunoŭ. Dziela hetaha musić i adozwa Arcybiskupa ŭ asnowie swajej wyklučna palityčnaja na našych ludcoŭ upływu nijakaha nie zrabiła. Hetaja zabarona Arcybiskupa, jakaja była pračytana ŭwa ŭsich kaściołach, wyklikała takoje zacikaŭleńnie hazetaj „B. Krynicaj" i zrabiła takuju wialikuju reklamu dla „B. Krynicy", što jana sama musiła-b wyrablać dla siabie praz doŭhi čas. Adnym słowam heta zabarona nie paškodziła, a tolki pamahła. Kab padobnyja wypadki paŭtaralisia choć paru razoŭ u hod, to sprawa biełaruskaha adradžeńnia pajšła-b šparčej upierad.

Turgielski Biełarus.

Z Wilni.

Kanfiskata „Wilniaus Rytojus" Pa zahadu Haradzkoha Starasty na m. Wilniu skanfiskawany Nr. 6 „Wilniaus Rytojus". Jak bačym, polskija ŭłady pomniać i ab Litoŭcach.

Litoŭskija hości ŭ Wilni. U časie Kaladaŭ z Koŭny byli pryjechaŭšy ŭ Wilniu na świata da swajakoŭ: prof. M. Biržyška z siamjoj i prof. M. Romer.

Adnaŭleńnie Litoŭskaha Kamitetu. 27-ha śniežnia minułaha hodu adbyłosia adnaŭleńnie Litoŭskaha Tymčasowaha Kamitetu. Na miejsca wyjšaŭšych z K-tu P. Karozia i d-ra Šłapilisa kooptawany: d-r Legejko i K. Aleksa.

Za šlub katalickamu ksiandzu z kataličkaj 6 miesiacaŭ wastrohu. Ewanhelicka-reformawany (kalwinski) pastor Jastšembski a 1925 hodzie daŭ šlub katalickamu ksiandzu Janu Charašuchu z Adelaj Derwinskaj. Hetaja sprawa niezakonnaści šlubu apynułasia ŭ Wilenskim Akrušnym Sudzie, jaki paśla niekalkich dzion razhladu hetaj sprawy—7 hetaha miesiaca zasudziŭ pastara Jastšembskaha na 6 miesiacaŭ wastrohu.

Hazety padajuć, što ks. Charašucha ad katalickaha kaścioła adyšoŭ i pryłučyŭsia da Polskaha kaścioła nacyjanalnaha (narodowaha) Charašucha kinuŭ i Adelu Derwinskuju, ažaniŭsia z druhoj i jość ciapier probaščam narodowaha kaścioła ŭ Toruni u Polščy

Sud nad bandaj Rysia. Užo niekalki dzion Wilenski Akružny Sud razhladaje sprawu wiedamaha bandyta Rysia i jaho kumpanoŭ. Ryś z swajej bandaj dakanaŭ niekalkich napadaŭ u našym krai i mieŭ sutyčnaść z mnohimi inšymi bandytami. Pa zakančeńni Sudu ab prysudzie pawiadomim.

Na našu zaciemku ŭ „B. K." Nr. 57 ab zdareńni na ŭniwersyteckaj klinicy wočnych chwarob u Wilni z studentkaj Biełaruskaj N.— Profesar Šymański, Maršałak Senatu, prysłaŭ u našu redakcyju piśmo, u jakim miž inšym piša: „skarha studentki N., što Siastra chacieła zapisać jaje jak Rasijanku — palahaje na nieparazumieńni, wyciakajučym być moža z pryčyny małoj intelihiencii Siastry... Swaim paradkam Siastry Miłasierdzia, zapisywajučaj chworych, ja daŭ wyhawar za niepatrebnyja i nietaktoŭnyja hutarki pry wykonywańni swaich abawiazkaŭ".

Zaznačajučy hety fakt uważajem za lišnie dadawać, što kožny Biełarus (-ka) nie pawinien maŭčać ab swaich kryŭdach, a zaŭsiody dabiwacca praŭdy i wyjaśnieńnia na adpawiednych miajscoch.

Naša pošta.

Zadumie. — Karespandencyju Wašu atrymali. Prośbu spaŭniajem. Takoha źmiestu karespandencyju atrymali z Wašaha kutka ad „Maładoha baćki". Wykarystajem wiestki z abiedźwiuch u adnej. Dziakujem Wam, pišycie da nas na adras: Wilnia, Ludwisarskaja 1-19. I. Paźniak. Budziem karystać.

Kurcewiču B. — Prysłanaje Wami — atrymali, za karespandencyju duža Wam dziakujem. Piśmo źmiaščajem ŭ hetym Nr. Siabroŭskija składki atrymali. Pišycie da nas čaściej.

„Maładomu Baćku". —Atrymali, dziakujem, pa mahčymaści wykarystajem u najbližejšym Nr. našaje hazety. Žadajem Wam usiaho najlepšaha ŭ Wašaj pracy. Pišycie da nas čaściej.

„Tarasu bulbie" — karespandencyju Wašu atrymali, dziakujem, pišycie bolš.

Wiaskowamu — Atrymali, dziakujem pastarajemsia źmiaścić. Prośbu spoŭnili. Pišycie bolej.

Dubaniewiču K. u Francyi. — Hazetu budziem pasyłać.

Marozu — Wašu prośbu spoŭnili.

Čarneckamu. — Atrymali, dziakujem za pažadańni.

Sinkiewiču. — Prośbu Wašu spaŭniajem.

Kniharni ŭ Stoŭpcach. — 12 ekz. hazety budziem pasyłać.

Siabroŭskija bilety C. K. BChD. — wysłany nastupnym asobam: Cielešu, Wasileŭskamu' Dajnaŭcam, Šwedu, Sinkiewičam, Bušu, Hutaru, Kunickamu, Piatroŭskamu, Dziku, Aŭsiejku, Karościku, Šakielu.

Hazetu pasyłajem nastupnym asobam: Kachanoŭskamu, Jermaku, Mazurkiewiču, Łosiu, Kasykoŭskamu, Lachowiču, Krepskamu, Wišnieŭskamu, Juchnu, Wałujewiču, Sinkiewiču, Rymarskamu, Radziwiłowiču.

Atrymali ad: Braŭkowiča 30 zł., Mižnarodnaha Ahrarnaha Instytutu 5 marak niam., X. 7 zł., Točki, Lisoŭskaha, Kurcewiča pa 5 zł., Hutara i Karalonka pa 4 zł., Paŭłowiča, Tatarynowiča i Kušela pa 3 zł., Zieniuka, Paŭlukiewiča, Pietkiewiča pa 2 zł. i Rymšy 80 hr.,—dziakujem, hazetu pasyłajem.

BIEŁARUSKAJA KNIHARNIA
„PAHONIA"
Wilnia, Zawalnaja 7

PRADAJE:
Školnyja padručniki dla pačatkawych i siarednich škoł, jak biełaruskila, tak i polskija. Twory biełaruskich paetaŭ i piśmiennikaŭ. Knižki ab haspadarcy. Sceničnyja twory. Usie biełaruskija časopisi, wychodziačyja ŭ Wilni. Hadawiki roznych raniej wychodziačych biełaruskich hazet. Kancelarskija, školnyja i pismiennyja pryłady, paštoŭki, i roznyja hulni i inš.

Zakazy z prawincyi spaŭniajucca chutka i akuratna: paśla atrymańnia ŭsiej wartaści zakazu, abo nakładnoj płataj (za pabrańniem) pa atrymańni treciaj častki wartaści zakazu.

Dla kniharniaŭ dajecca skidka.
Pierasyłka knih na košt zakazčyka.

Redaktar Jan Paźniak. Bieł. Druk. im Fr. Skaryny. Wilnia, Ludwisarskaja 1. Wydawiec Albin Stepowič.